

INF1000: Grunnkurs i objektorientert programmering

Uke 0, høst 2014

Oversikt

- Informatikk - hva & hvorfor?
- Datasystemer, maskinvare, programmer
- Objektorientert programmering i INF1000
- Programmeringsspråket Java
- Praktisk om INF1000
- Dette skal du kunne etter uke 0

Utenom INF1000 Informasjon & hjelp

- Administrativt: Regler, påmelding, fravær, eksamen etc
  - <http://www.mn.uio.no/ifi/studier/admin/>
  - Ekspedisjonen i OJD 4. etasje
- Teknisk: Rom, utstyr, programvare etc
  - <http://termvakt.uio.no/OJD>
  - Resepsjon/ terminalvakter i OJD 1. etg
- Egen maskin: Laptop-hjelp
  - <http://termvakt.uio.no/Studielaben>
  - Resepsjonen OJD 1. etg, 18.8 - 12.9.14
- Obliger: Se semestersiden!

Informatikk

Informatikk er læren om hvordan datasystemer konstrueres og brukes*

et **datasystem** består av en eller flere **datamaskiner** som kjører **programvare** og kan være knyttet til et eller flere **nettverk** for overføring av data.

IT: Informatikk handler om teknologi, men også mye mer!

* Sitat dekan ved MatNat Morten Dæhlen

Er informatikk viktig?

Regjeringen oppnevner digitalt sårbarhetsutvalg

Et utvalg som skal kartlegge samfunnets digitale sårbarhet oppnevnes i statsråd fredag. Rapporten skal være klar i september neste år.

NTB

Oppdatert: 19. jun. 2014 07:58

Del Tweet E-post Legg arkivertjen i favoritter

- Det er snart 15 år siden forrige sårbarhetsutvalg la fram sin rapport. Siden da har det skjedd enormt mye som påvirker den digitale sårbarheten vår. Så å si alt i det moderne Norge er digitalisert. A nedsette et nytt utvalg nå er veldig viktig, slik at de får kartlagt hvor stor sårbarheten er og foreslått konkrete tiltak som kan redusere denne, sier justis- og beredskapsminister

Olav Lysne, Simula Research/ Uio

.. fullt av muligheter?

Grøtt og blått
IT i medisin og helse
Multimedia
Nanoelektronikk og robotikk
Spillteknologi

Finne forskningsgrupper, forskningsprosjekter eller forskningsmetoder

Løser dataalderens tøffeste utfordring
Oppnevnt utvalg skal gjøre det raskere og enklere å få viktig informasjon ut av enorme databaser

Saker fremtiden for Microsoft
Fremtidens sikkerhetsoperatører blir smartere. Forskere ved KTD-laboratoriet hjelper Microsoft med å vinne kampen om sikkerheten

Musikk + IT = kreativ boom
Valley som påvirker CP-komplekse barn, musikk som kan utløse prosedyrer, utvikling av helse med innvendige trommer. Foto: Gunnhild M. Haugen

Innovasjon med 3D
Verdens største på helsedata
Kjeldre Erna er professor ved helse og informasjon
Definisjonen på innovasjon i forskning er ikke kommersialisering, men at noe tas i bruk. Innehar helse: Foto: Ole Sævi/USO

Innovasjon med 3D
Fra Blindern til Silicon Valley
Tobias Dahl var student ved Blindern for informasjon. I dag er han grunnlegger bak Elgitec Labs, an ledende med 20 ansatte i Oslo og Silicon Valley. Foto: Ole Sævi/USO

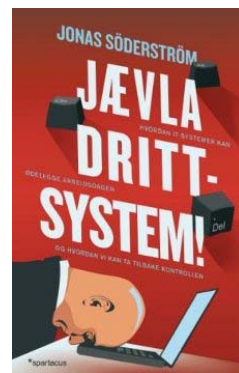
Aktuelle saker innen forskning

tifeldig utdrag fra Ifi's forside Forskning

.. krevende?

Fra Stortingsmelding 10(2012-2013):
God kvalitet – trygge tjenester
Kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten:

«... Eksempler på områder der Norge skårer dårlig er informasjonsflyt, kommunikasjon og koordinering mellom ulike deler av helsetjenesten...»

Programmering

Hva handler det om?

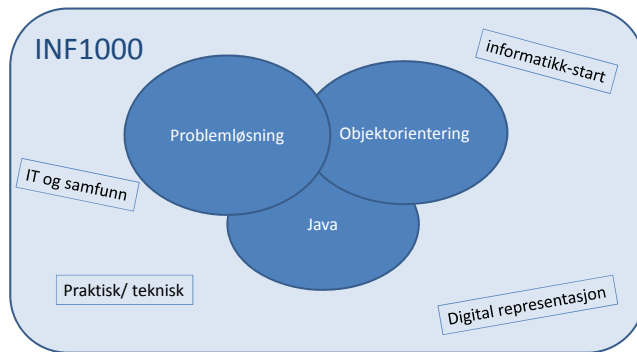
- formulere problemer
- tenke kreativt omkring løsninger
- og formulere løsninger klart og nøyaktig

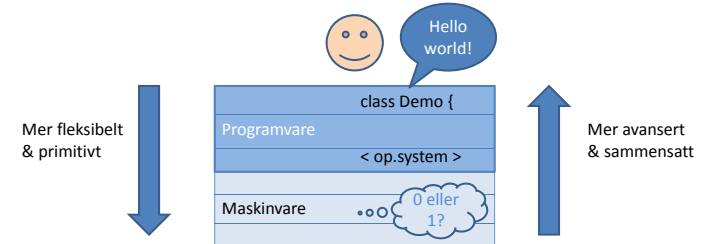
Programmering er problemløsning - og innebærer å leve mye av tiden med "problemer".

Eller: .. med "å skape noe nytt!"

Grunnkurs i objektorientert programmering

Lag på lag på lag...

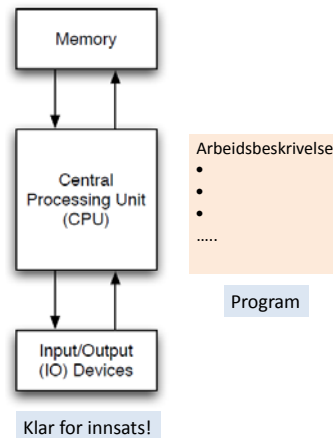
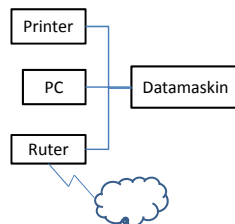

... mellom CPU'en og brukeren.

Datasystem

en eller flere datamaskiner som kjører programvare og kan være knyttet til et eller flere nettverk (og som samarbeider om en oppgave)

Programmering

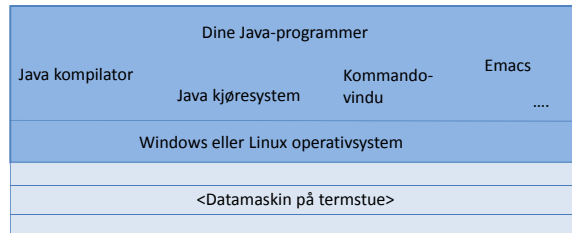
Å lære en datamaskin å gjøre noe nytt ved å gi den en detaljert oppskrift i et språk den forstår.

I INF1000 gjør vi det på en [Linux](#) eller [Windows-maskin](#), ved å

- å lage en fil med [Java](#)-instruksjoner f eks i [emacs](#)
- [kompilere](#) denne filen (oversette til maskinspråk)
- (rette feilene vi skrev inn i filen)

Programmet kan nå [kjøres](#) - da gjør maskinen det vi har bedt om!

«Våre» lag

Java - hva trenger vi?

- Kjøresystemet (Java Runtime Environment, JRE) trengs for å utføre programmene. Hvis man bare kjører ferdig kompilerte programmer er dette nok.
- Kompilatoren og annet som trengs av de som *skriver programmer* inngår i Java Development Kit (JDK) sammen med JRE og mye mer.

Programmeringsspråket Java

- Mye brukt
- Persist/ sikkert - lar deg ikke gjøre «farlige» feil
- Samme programkode kan kjøre på flere maskiner
- Støtter sentrale konsepter for programmerere
  - Kraftfullt, men kan kjennes omstendelig
  - Undervisning: Nyttig, men krevende i starten
- NB: Java er ikke JavaScript

Et første Java-program

```
class Uke00 {
    public static void main (String [] args) {

        // Dette programmet gjoer ingenting!

        /* Kommentarer kan vi ogsaa skrive
           på denne maaten, over flere linjer */
    }
}
```

og ett til ...

```
class Uke01 {
    public static void main (String [] args) {

        // Skriver ut en tekst til brukerens skjerm:

        System.out.println ("Velkommen til INF1000!");

    }
}
```

og ett til ...

```
class Uke03 {
    public static void main (String [] args) {

        // Konkaterer (skjoeter) to tekster
        // og skriver ut til skjerm:

        System.out.println ("Velkommen til" + "INF1000!");

    }
}
```

og ett til ...

```
class Uke02 {
    public static void main (String [] args) {

        // Skriver ut samme tekst til brukerens skjerm:

        System.out.print ("Velkommen til ");
        System.out.println ("INF1000!");

    }
}
```

Feil - uunngåelig & lærerikt

- Fordi datamaskiner er maskiner er de lite tolerante og lite forståelsesfulle (om ikke de er programmert til å virke slik)
- Når vi programmerer vil vi heller ikke at maskinen skal begynne å «gjette» hva vi mener (mer akseptabelt ved googling!)
- Dvs strenge krav til nøyaktighet for at alt funker
- Kompileringsfeil (typisk skriveleifer)
- Kjøretidsfeil (noe går feil underveis)
  - Logiske feil (programmet gjør noe annet enn ventet)
- Tips foreløpig: UNNGÅ NORSKE TEGN HELT

Linux

Anbefales

<log inn>

```
siriamj@eidsberg ~ $ cd Ifi/Programmering/2014
./Ifi/Programmering/2014
```

```
siriamj@eidsberg ~/Ifi/Programmering/2014 $ emacs Uke01.java &
[2] 5141
```

```
siriamj@eidsberg ~/Ifi/Programmering/2014 $ javac Uke01.java
```

```
siriamj@eidsberg ~/Ifi/Programmering/2014 $ java Uke01
Velkommen til INF1000!
```

```
siriamj@eidsberg ~/Ifi/Programmering/2014 $
```

INF1000 semesterplan

INF1000	2014	Mål for uka	Forelesing	Obl
Uke 0	34	Komme i gang - skrive, compilere, kjøre miniprogram	System.out.print/ println Variable, keyboard input, forgreining	
Uke 1	35	Programmering er problemløsning!		
Uke 2	36	Kontrollflyt, feilsøking	Feilmeldinger. Void-metoder	1
Uke 3	37	Hvordan løse problemer med programmering?	Enkel looping og enkle arrays	2
Uke 4	38	Hvordan løse problemer som involverer data?	Filer og tekst. Value methods	3
Uke 5	39	Hva er objekt-orientert programmering?	Klasser, objekter og pekere	4
Uke 6	40	Hvilken rolle spiller IT i samfunnet?		5
Uke 7	41	Hvordan lage objektorienterte programmer?	Instans-metoder. Mer om skop, typer, konvertering.	6
Uke 8	42	Hvordan lage mer komplekse programmer?		
Uke 9	43	Hvordan kode for skalerering til store systemer? Hvordan representeres tall, tekst, bilder og mer på en datamaskin? Hvordan håndtere personvern?		7
Uke 10	44			
Uke 11	45	Et større program		
Uke 12	46	Repetisjon		
	47	Prøveeksamen		
	48			
	49	Eksamen..		

Windows

Funker også

- finn emacs på Start-menyen (under Gnu Emacs), start dette
- <les inn fil eller skriv nytt program, lagre når ferdig>

- finn Command Prompt på Startmenyen (under Tilbehør)
- gå til riktig disk, f eks M: `C:\Users\siriamj> M:`
- gå til riktig mappe med CD-kommandoen

```
M:\>cd Ifi\Programmering\2014
```

- Kompiler programmet ditt med javac

```
M:\Ifi\Programmering\2014> javac MittProg.java
```

- Utfør programmet

```
C:\> java MittProg
```

«Normal» undervisningsuke

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Helg
08:15						
09:15						
10:15						
11:15						
12:15	INF1000- gruppe. 2 t seminar			INF1000- gruppe. 2 t lab		
13:15						
14:15			INF 1000 forelesning			
15:15						
16:15						
17:15						

Forventet arbeidsinnsats:
13-14 timer/ uke/ emne

PROGRAMMERING
- Oblig. oppgaver
- Øvingsoppgaver

«Uke 0»

Kalender-
uke 34

Mandag1 8.8	Tirsdag 19.8	Onsdag 20.8	Torsdag 21.8	Fredag 22.8	Helg
		INF1000 Fore- lesning 2 t	Frivillig lab «Forkurs-trening» 2 t		

Kalender-
uke 35

Mandag 25.8	Tirsdag 26.8	Onsdag 27.8	Torsdag 28.8	Fredag 29.8	Helg
Øvings- oppgaver	Lærebok uke 1	INF1000 Fore- lesning 2 t	INF1000- gruppe 2 t lab		

Neste uke

- Programmering som problemløsning
  - variable, forgreninger og innlesing fra bruker

Lykke til med semesteret og programmeringen!

Hva bør du kunne etter uke 0?

- Følg med på [semestersiden](#) for
  - Praktisk informasjon og beskjeder
  - Krav til obliger, innlevering
  - Undervisningsplan
    - Pensum og ressurser
    - Flervalgstester for teori
    - Programmeringsoppgaver for praksis, inkl obliger
- [Flervalgstest for uke 0](#)